
A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület hírlevele 2014. május

Lesz

Országos Találkozó Szegeden, Algyőn!

Szeretettel várunk minden érdeklődőt az idei Országos (Szakmai) Találkozóra!

Helyszín: Szeged/Algyő

Időpont: 2014. szeptember 19–21.

Szállás: 6726 Szeged, Szent-Györgyi Albert utca 42., Tisza Sport Hotel (zuhanyzós, négyágyas szobák, svédasztalos reggelivel), www.tizasporthotel.hu

Utazás: egyénileg (önszerveződéssel, telekocsikkal, vonattal)

Házigazda: Iván Zsuzsanna

Tervezett program: (szervezés alatt)

1. nap:

Érkezés délután 16 órától a szálláshelyre.

Kézműveskedés (kreatív társaink vezetésével), közösségi játékok (pl. Herman Ottó nyomán).

19 órától vacsora, „Terülj, terülj, asztalkám!”. Beszélgetés, dalolás, esti séta a Tisza-parton.

2. nap:

Reggeli

9–13 óra: Utazás Algyőre bérelt kisbusszal. Algyő örömei-bánatai (kis csoportos felfedezés). Iskolacsoda, Minta-menza program stb. bemutatása (Iván Zsuzsa és társai). Egészséges helyi termékek bemutatója, Ezerjófű Egyesület.

13–15 óra: Ebéd (bográcsos halászlé + túrós csusza)

15–15.30: Utazás Szegedre

15.30–17.30 óra: Tudástár interaktív felfedezése Ilosvay Gyurival (tudaskapu.hu) – száraz élelemmel készüljétek, mert Ilos is készül a bemutatóra!
17.30–19 óra: Egyesületi örömeinkről, ügyes-bajos dolgainkról beszélgetés
19 óra: Hideg vacsora a szálláson (szalámi, egészséges „kencék”, Bia nyomán gazvacsora).
20 óra: Kötetlen program (városnézés, séta, néptánc).

3. nap:

Reggeli

9–12 óra: Fűvészkerti felfedezés. Éhségcsillapító falatkák, gyümölcs.

Ebéd egyénileg, hazautazás.

Fontos információk:

Költségek a teljes hétvégére:

a) Tagok: 12 000 Ft/fő

b) Nem tagok: 15 000 Ft/fő

Utazás:

a) Tömegközlekedési eszközökkel (egyéniileg)

b) Igény szerint Budapestről telekocsit is szervezünk az utazás lebonyolításához.

Előzetes regisztráció: 2014. május 31.

Jelentkezés módja, regisztráció: http://mkne.hu/ot_2014.php címen elérhető **OT jelentkezési lap kitöltésével.**

Támogatás átutalásának határideje: 2014. augusztus 10.

Számlaszám: 16200151-00270519

A közlemény rovatba kerüljön be: a résztvevő(k) **neve** és a „**Támogatás**” szó!

A jelentkezés a regisztrációt követő befizetéssel együtt érvényes!

Készüljétek, jelentkezétek!

Szeretettel várva a találkozást:

Iván Zsuzsa (ivanzs.algyoisk@gmail.com), Saly Erika

Zöld Zugoly hatodszor!

A Művészetek Völgyében, Taliándörögdön július 25. és augusztus 3. között sok szeretettel várunk mindenkit!

Az új szervezőknek köszönhetően, a programunk már most megtekinthető a www.muveszetekvolgye.hu weboldalon, és alakul az idei Facebook-oldalunk is.

A részleteket feltesszük a honlapra.

Érdekességek ebben az évben:

Lovranits Júlia és Kovács Gábor új tagjaink madarász sétái;

Darvas László (nem rokon, csak névről) fotókiállítása *Ég, Föld és Víz* címmel; Herman Ottó-vándortanösvény a Herman Ottó-emlékév alkalmából. Vásárhelyi Tamás (interaktív) előadást is tart róla.

Gyertek és játszatok velünk!

Darvas Kata

Ökoesték

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület 2014. február és május között a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás programja támogatása révén hat alkalommal előadásból és beszélgetésből álló ökoestét szervez. A beszélgetések különböző fenntarthatósági témaköröket járnak körül, és mindig figyelünk arra, hogy a két egyesület helyszíne, Újbuda, továbbá a fenntarthatóságra nevelés szempontjai is előkerüljenek. Minden alkalommal neves „zöld” vendégeink tartanak rövid felvezető előadást, majd közösen beszélgetünk a témáról.

2014. május 16-ai beszélgetés címe: *Közösségi terek egykor és most Újbudán*

Vendégünk Saly Noémi (irodalom- és Budapest-történész) és Egri Orsolya (a Tranzit Art Café szíve-lelke).

Helyszín: MKNE-iroda, Budapest 1113, Zsombolyai utca 6.

Bejárat a Bocskai út felől a kerti kis kapun.

Idő: 17.00–18.30 óra között

2014. május 30-ai beszélgetés címe: *Biodiverzitás*

Vendégünk Bakonyi Gábor (Szent István Egyetem), Gyulai Iván (Ökológiai Intézet) és Vásárhelyi Tamás (MKNE és Magyar Természettudományi Múzeum).

Előadásaik:

Bakonyi Gábor: Mi a tudomány álláspontja jelenleg a biodiverzitás fontosságáról?

Gyulai Iván: Embert és természetet kímélő talajgazdálkodás.

Vásárhelyi Tamás: A minket körülvevő, nekünk mindennap hasznos diverzitás.

A záró ökoeste egyben az Otthon az erdőben projekt biodiverzitásról szóló szakmai napja eseménye is lesz, helyszíne a TIT Stúdió Klubterme.

Idő: 17.00–19.00 (A szakmai nap 14 órakor kezdődik.)

A kiváló előadók mellett a Világ Bolt Kft. jóvoltából fair trade teával is várunk minden érdeklődőt sok szeretettel!

„Mocorgó puli” tábor!

Javasolt korosztály: 8–12 év

A tábor időpontja: 2014. július 14-től 19-ig (5 éjszaka)

Helyszíne: Biharugra, Bihari Madárvárta

<http://kmnp.nemzetipark.gov.hu/bihari-madarvarta>

Utazás: egyénileg

Szállás: 3 ágyas, fürdőszobával ellátott szobákban

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora

Egyéni hozzájárulás: 15 000 Ft/fő

A táborban szükség lesz saját vagy a helyszínen bérelt biciklire.

Tervezett programok: ismerkedés a környék élővilágával, csillagászat, éjjeli túra, madármegfigyelés, madárgyűrés, kézműveskedés, Biharugra értékeinek felfedezése, kerékpártúra, vetítéssel egybekötött előadás, közösségi játék, néptánc, népdaltanulás...

Minden egyéb részletről a jelentkezőket külön tájékoztatjuk.

Táborvezető: Saly Erika.

Segítőtársak: Victor András, fiatal pedagógushallgatók, a nemzeti park szakemberei, közösségi szolgálatot vállaló diákok.

Jelentkezés és további információ:

Saly Erikánál (e-mail: erika.saly@gmail.com).

Jelentkezési határidő: 2014. május 20. este 8 óra

A tábori hozzájárulást június 10-ig az alábbi számlaszámra kérjük átutalni: 16200151-00270519.

A megjegyzés rovatba kérjük feltüntetni a táborozó nevét, valamint azt, hogy „Mocorgó puli tábor”.

A tábor a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás pályázatának támogatásával valósul meg.

Volt

Közgyűlés, 2014

Az éves közgyűlésünk március 29-én sok előkészület után, sokak segítségével, rendben lezajlott. Örültünk azoknak, akik eljöttek a beszámolót meghallgatni, véleményezni, s azoknak is, akik ott maradtak a közgyűlés utáni szakmai programon, sőt kitartottak az esti beszélgetésig, éneklésig. Számunkra – akik közvetlenül visszük az egyesület napi dolgait – ez azért fontos, mert ilyenkor érezhetjük, hogy nem vagyunk egyedül, van kivel megosztani az örömeiket-bánatokat.

Jó volt együtt lenni! Mindig szorongva indulok el egy-egy közgyűlésre, mert az éves munkánkat kell ilyenkor számba vennünk, örömeinkről és nehézségeinkről kell beszélnünk, meg kell vallanunk, ha rájöttünk, hogy tévedtünk, rosszul döntöttünk egy-egy helyzetben, ugyanakkor ilyenkor kell inspirálnunk is egymást, hogy kitartsunk, haladjunk a megkezdett úton, dolgozzunk tovább a közös ügyért.

Visszatekintve sok-sok örömkép él bennem. Rácsodálkozom, hogy amikor szükséges, mindig erőt mutatunk föl! Most például pénzügyi munkatársunk, Pólyi Zsuzsa és a könyvelőiroda segítségével időben elkészültünk az új formátumú közhasznúsági beszámolóval. Victor András rengeteg odafigyelést igénylő munkával, ügyvédi ismerősök tanácsadása mellett az alapszabályunk változtatását, törvényi megfelelését is előkészítette. A Puli-díjakat titokban tartottuk, de készültünk az átadásukra Reikli Cili segítségével. A technikát, a háttérrel az irodai munkatársak biztosították Halácsy Ági koordinálásával. A szakmai részt Neumayer Éva fogta össze, a kötetlen részt Bárd Edit és Bányai-Földesi Dóra. Az étkezésről Újszászi Györgyi gondoskodott, de reggeltől estig kitartó segítőtársa volt Kunné Margit is.

A közgyűlés levezetését Kelen Gábor vállalta, s azt hiszem, sikerült jó ütemben haladnunk. A jegyzőkönyvkészítést Schróth Ágnesre és Németh Máriára bíztuk. Könczey Réka sokat segített az alapszabály-módosítási jegyzeteivel.

Bakonyi Gábor elmondta az FB észrevételeit, megköszönte az elnökség munkáját. A Választmányban történt eseményeket Darvas Kata mutatta be, az egyesület és az elnökség által végzett munkát, valamint az idei év munkatervét Saly Erika. A pénzügyekről Pólyi Zsuzsa tájékoztatta a megjelenteket, aki szerint nem rózsás a helyzetünk, s pénzügyi stabilizálásunkhoz több megszorító intézkedést kell hoznunk. Egyesületünk életben maradásának feltétele a következetes, fegyelmezett pénzügyi magatartás. Az elnökség támogatásáról biztosította, a tagság egy része a nap végén hasznos ötleteket gyűjtött, hogyan lehetne pénzforrásokhoz jutni a nehéz időszakban.

A közgyűlést követően tartalmas szakmai rész következett. Meghívott előadónk, dr. Záray Gyula (egyetemi tanár, ELTE Környezettudományi Kutatóközpont) volt, aki Gyógyszermaradványok sorsa a szennyvíztől az ivóvízig címmel tartott előadást. A Magyar Madártani Egyesület oktatási tevékenységéről Lovranits Júlia (az MME oktatási munkatársa, egyesületünk tagja) beszélt, aki bábokkal, eszközökkel is szemléltette a sokszínű munkát. Mint mesemondót, -írót arra is megkértük, hogy meséljen nekünk. A mesét kézzel játszottuk, ami korántsem volt egyszerű! A Real World Learning projekt során kialakult Hand modellt Széger Katalin (a projekt munkatársa, egyesületünk tagja) mutatta be. Az interaktív tevékenységek során értelmet nyert a modell, az öt ujjunkhoz és tenyerünkhöz kötött gondolatsor! Végül a LENA projekt (Tanulás a természetben) eredményeiről számolt be Újszászi Györgyi (a projekt

munkatársa, egyesületünk tagja). A „beszámoló” dalos-játékos formája sokunkat megnevettegetett.

Az esti kötetlen beszélgetésre 12-en maradtunk. Töprengtünk a civil pénzügyeken, ötleteket adtunk a válságból való kilábaláshoz, játszottunk Neumayer Évával, daloltunk népdalokat Victor Andrással, s megettük a maradékot...

Aki a közgyűlés napját összerakta, átlátta, mozgatta, most meg megírta:

Saly Erika

Puli-díjazottak 2014

Darvas Kata – fehér puli

Egyesületünknek alapításától aktív és nagyon lelkes tagja, majd a Választmány vezetője, már több mint hat éve.

Megalapítója iskolájában, majd az egyesületben is a ZöldÖK-nek, s már az országos hálózat kiépítésén dolgozik.

Összefogja, bátorítja és bevonja őket a projektekbe, s így sikerült már nevelnie utódokat is.

Szervezője, lelke és otthont adója a Zöld Zugolynak, ahol felejthetetlen napokat, heteket is töltöttünk el jó néhányan vendégszerető otthonukban. Köszönjük!

A XXII. kerületben – lakóhelyén – is sokat tesz a zöldítésért, s méltán kapott már két alkalommal is környezetvédelmi díjat.

Nemzetközi projektekben is szerepet vállalt, s igyekszik jelen lenni s tudását továbbadni minden szinten.

Köszönjük, Kata!

(Hársas Éva)

Gyalog Éva – fekete puli

A Módszerkosár töltőgetője, aki évek óta kedvesen, szelíden gyűjtögeti a kosárba valókat, s megosztja velünk annak tartalmát. Éva mindig tartja a határidőt, sosem kell figyelmeztetni, megbízható segítőtársunk. Stílusa, humora, magyartanári sokoldalúsága hasznos e munka során. Személyesen kevesen ismerik, mert vidékről, a háttérből segít minket, de jelenléte mégis folyamatos.

(Saly Erika)

Németh Mária – fehér puli

Csendes, határozott és céltudatos, a környezeti nevelést szívügyének tekinti.

Nem a cím, a pozíció fontos számára, hanem az ügy.

Az egyesület életében mindig jelen van, számítani lehet rá. Ahol mindig találkozhatunk vele: OT, jeles napok, Dörög, projektek.

Fiát és tanítványait is bevonta a környezeti nevelésbe, az egyesület életébe. A Zöld Zugoly csapatára pedig biztos éhhalál várna nélküle, hiszen ő a fix reggeli beszerző kezdetektől fogva.

Köszönjük a munkádat, Mari!

(S. Ági)

Valenta Ferencné (Gabi) – fekete puli

Az Otthon az erdőben programot egy évig csinálta iskolájában, majd nyugdíjas környezeti nevelőként, telve segítő energiákkal állt mellénk az elmúlt tanévben. Először a projektben dolgozott csak, értékelte a befutott pályázatokat, iskolákat látogatott, mentorálta a pályázatot nyert tanárokat.

Tavasztól az irodában egyre többet segített önkéntesként. A kiadványok és eszközök leltározásában, rendezésében felbecsülhetetlen segítséget adott. Kitartása, precíz munkavégzése példaértékű.

Ősztől ismét részt vállalt az Otthon az erdőben programban, majd elkezdett dolgozni a Herman Ottó-vándortanösvény projektben is mint Vásárhelyi Tamás jobb keze.

Köszönjük munkáját!

(H. Ági)

Reikli (Bartha) Cecília – fekete puli

Főiskolai hallgatóként került az egyesületbe, és azon kevesek egyike, akit meg is tudunk tartani, illetve ő tartotta meg saját magát.

Kedves, segítőkész, mindenkivel nagyon jó kapcsolatot tud kialakítani. Lehet rá számítani, amit megígér, meg is csinálja.

A jeles napok szervezésén és megvalósításán túl a Zöld Zugoly programjának lebonyolításában éveken át részt vett Dörögdön, kapcsolatot tartott a gyakorlatosokkal, segítette a tagokkal való kommunikációt, híradást, figyelte s kínálta a lehetőségeket.

Elnökségi tagként – amíg a családi helyzete engedte – sokat tett az egyesületért, folyamatosan segítette az elnök munkáját.

(Saly Erika, S. Ágnes)

A Föld Napja – 2014

Az idei alkalommal a tavalyihoz képest kevesebb helyen, de hasonló lendülettel ismételten részt vettünk Föld napi rendezvényeken.

Ezek közül is kiemelkedő a Fővárosi Állat- és Növénykert által szervezett 2 napos (ápr. 26–27.) programsorozat, melyen külön sátorral az MKNE is megtalálható volt.

Az idén a bio- és ökológiai gazdálkodásra helyeződött a fő hangsúly, melyhez tökéletesen illeszkedett az Egyesület már jól bevált játékarzenálja. Amit vittünk: magfelismerős-tapogató zsákok, kémcsöves növénytáplálás, tollfelismerés, rengeteg ollóvágtató állatkép és „Ökosodj” kiadvány jutalomként.

Tapasztalataink: a látogató gyerekek és felnőttek is (!) nagy örömmel vettek részt a „kvíz”játékokon. A szervezők és a látogatók elmondása alapján kijelenthetjük, nagy sikert arattunk, jövőre ugyanitt ismételten találkozunk!

Akiknek köszönettel tartozunk, mert a hétvégéjüket áldozták az önkéntes munkára: Saly Erika, Hársas Oszkárné, Kun Lászlóné, Berényiné Parti Krisztina, Náday Brigitta, Tokaji Károlyné, Tóth György, Révész Orsolya, Mocsári Klaudia.

Tóth György

Zöld OT, Komárom

Zöld OT 2014

A környezet- és természetvédő civil szervezetek idei országos találkozóját, a Reflex Környezetvédő Egyesület remek szervezésében Komáromban, a Monostori erőd Duna-bástyájában tartották.

A Monostori erőd az egyik kedvenc helyem az országban, nem tudom kihagyni, hogy ezúton is ajánljam mindenkinek, hogy egyszer kiránduljon ehhez a

rendkívüli katonai építményhez, aminek a története, utóélete is igen tanulságos. Az évek alatt folyamatosan hozzák rendbe, sorban nyílnak benne a tematikus múzeumok. Az épületegyüttes – a kb. 1,5 km-nyi kazamatarendszerrel együtt – vezetéssel, de térkép alapján egyedül is bejárható (www.erod.hu).

A Zöld OT fővédnöki szerepét Sólyom László volt köztársasági elnök látta el, akinek köszöntőjét hallgathattuk az esemény megnyitóján. Ezt megelőzte egy kötetlen, közösségi megnyitó a Duna-parton, pálinkakóstolással és népdalénekléssel.

A találkozó kiemelt célja a szélesebb körű társadalmi párbeszéd erősítése volt, valamint eszmecsere a gazdasági és állami szféra meghívott szereplőivel, melynek során a környezetvédelemmel kapcsolatos aktuális kérdések megvitatása és közös állásfoglalások kialakítása történt.

A találkozó plenáris üléseinek előadásai általában szakmapolitikai kérdésekről szóltak (pl. A helyi közösségek, társadalmi szervezetek szerepe a nemzetközi és hazai fejlesztési folyamatokban; A fenntarthatóság problémái és lehetőségei a helyi közösség szintjén; A zöld és fejlesztési civilek lehetséges együttműködése), illetve olyan aktualitásokról, amelyek a környezetvédelemmel foglalkozók számára meghatározó jelentőségűek. Szakmai plenáris előadást tartott többek között Szabó Marcel, a jövő nemzedékek szószólója (AJBH) és Gyulai Iván, az Ökológia Intézet Alapítvány igazgatója is.

A mozgalmi plenáris ülés jelölte és megválasztotta azokat a személyeket, akik a különböző döntés-előkészítő bizottságokban, a kormány és média tanácsadó testületeiben és más, környezet- és természetvédelmi kérdéseket érintő hivatalos fórumokon képviselik a civil álláspontot. Megvitatta továbbá a zöld mozgalom fejlesztése és megújítása témakörben felvetett sürgető kérdéseket és problémákat, melyekre minden egyes szervezetnek és a mozgalom egészének is válaszokat kell találnia. Ezek többek között: az anyagi források és az utánpótlás biztosítása, a társadalmi bevonódás és az érdekérvényesítő képesség növelése, valamint a hatékonyabb belső/külső kommunikáció.

A találkozó 2. napján került sor a szekcióülésekre, melyek több helyszínen zajlottak és a zöld témák széles palettáját ölelték fel (vegetarianizmus, Paks II, ökoturizmus, erdő, élelmiszer-önrendelkezés stb.). Egyesületünk két szekcióban is bemutatkozott: Újszászi Györgyi a LENA projekt keretében kidolgozott ökovasutat mutatta be, Széger Katalin pedig az RWL (Valós Környezeti Tanulás) projekt kéz-modelljéről beszélt.

A találkozóon a közösségi tereken, az előadások között és főként a közösségi étkezések alkalmával sok kötetlen alkalom adódott más szervezetekkel és képviselőikkel megismerkedni. A kultúrát a hagyományörző cigányzene és egy

amatőr, ám zseniális színelőadás képviselte, utóbbi a Kajárpécsi Vízirevü előadásában az Ökológiai Meztél-lábnym címét viselte. Egy magyar népmesébe beleszőve mindent bemutattak a fenntarthatóságról, az erőforrás-használatról, az ökológiai lábnyomról, egyszerű, de hatásos ötletekkel, sok humorral. Nem tudom, hogy terveznek-e rendszeres fellépést az előadók, de biztos nagy sikerük lenne, ha iskolákban, táborokban előadhatnák.

Személyes dolgokról is írok: remekül éreztem magam, nemcsak azért, mert számos régi ismerőssel találkoztam újra, hanem azért is, mert elkísért a hatéves lányom, aki itt aludt először sátorban, az erőd udvarán, egy virágzó vadgesztenyefa alatt.

Mondok Zsuzsa

Szubjektív Zöld OT

Telekocsiban lefelé, 3 szervezet, a felnövekvő generáció képviselője, rengeteg csomag, mert közösségi étkeztetést is vállaltunk. Már jó kezdés. Péntek dél, rezidenciától indulás. Napszemüveg a gumicsizma mellé, mert az időjárás-előrejelzés nem valami biztató. A kiadványok mellé jelenléti ívet is csomagoltam. A hátsó ülésen pillanatok alatt csapatépítés kezdődött, mazsolával, sárgaréppával. Zsinórban, a legmagabiztosabban értük el Komáromot, ahol a Monostori erőd volt a célpontunk. Sok infóval, fotóval, videóval még mindig vár Benneteket az OT honlapja: <http://zoldot.hu/>

Rövid keresés után megtaláltuk a helyszínt. Szokás szerint kaptunk saját bögrét. A bögréhez kapcsolódva tudósítalak Benneteket, hogy az étkezéshez használt porcelántányérok egy részét bolhapiacra vették meg a szervezők (ezeket később is rendezvényeken fogják használni, másik részét kölcsönkapták az erdei iskolából. Az evőeszközt bérelték, ezzel is hozzájárulva a rendezvény minél kisebb ökológiai lábnyomához.

Az étkeztetés is megújult, több szervezet vállalta, hogy a helyszínen főz. Az előkészítés során krumpli-, répahegyeket hámoztunk, aprítottunk. XXI. századi fonószerűség, épp csak az éneklés maradt el. Igaz, az aprítást segítő kenőfolyadék folyamatos utántöltése miatt az ételkészítő csapatok jókedve exponenciálisan nőtt. Nem maradtunk ki a komoly munkából sem, hiszen a plenáris ülés a kihangosítás jóvoltából mindenhol jól követhető volt. A kávézóban fair trade, naná, mi más. Házi süti, Kalas Gyuri-féle körözöttes kenyér, szörp szódával, italok kannában vagy visszaváltható üvegben. Röviden, ami csak lehetett, „zölden”. Lázasan folyt a komposztgyűjtés is, kárba semmi nem veszett, szemetesbe alig dobtunk valamit, ugyanis nem volt mit.

A közösségi szállás élményét nem hagyhattuk ki, az erőd termeiben polifoamon, hálósákkal próbáltunk aludni. Csak próbáltunk, mert váratlan történések megszakították az alvást. Erről bővebben személyesen számolnék be.

Szombaton szekciókban folytatódott a munka, majd délután újra együtt a plenárisban kerültek terítékre komoly témák, egészen este fél 10-ig. Igen, 12 órán keresztül „tanultunk”, cseréltünk eszmét. A gyerekek az erőd udvara adta lehetőségeket aknázták ki teljes mértékben, kezdve a gesztenyefa alatt sátorban alvástól az udvaron álló játékok folyamatos terhelésén át.

A vasárnapi felkelést a pakolás, hazakészülés tervezése színesítette, és hátravolt a szekció-állásfoglalások megismerése, elfogadása. Ekkor már a Nap is kíváncsi volt ránk, a Hold biztosan megsúgta neki, milyen fergeteges roptuk péntek este a táncot. Eldughattuk a gumicsizmát, esőkabátot, ami addig kötelező felszerelés volt a szakaszokban hulló csapadék miatt, és védőfelszerelésé nyilvánítottuk a napszemcsit.

Sajnos a haza-telekocsink még a gulyás elkészülte előtt elindult, így orrunkban a kolbászillattal vágunk neki a Pestig tartó útnak. Remélem, jövőre még több egyesületi taggal fogunk találkozni Nyíregyházán, ahol az E-Misszió Egyesület szervezi az OT-t. Hogy idén ki rendezte? Aki fejből megmondja (megírja, megküldi SMS-ben), kap egy méltányos csokit.

Újszászi Györgyi

Szakmai csoportok hírei

A Baranyai csoport hírei

Tavaly november 30-án rendeztük meg a már hagyományos karácsonyváró, családi kézművesnapunkat, a „Zöldkarácsony”-t, melyre a város érdeklődő családjai kívül több környezeti nevelő társunk is eljött. A jól sikerült rendezvényen 95 fő vett részt. Ezúton szeretnénk megköszönni a lelkes, évek óta visszajáró segítőink munkáját is.

A 2014-es évet január 12-én, vasárnap egy kellemes, tavaszhangú és -illatú túrával kezdtük, ahol kicsi és nagy együtt járta az erdőt, mászta a hegyet, és csodálkozott azon, hogy már nyílik a kankalin és az illatos hunyor.

Április 6-án újabb kirándulásra várjuk az érdeklődőket. A Közép-Mecsekben fogunk barangolni, ahol megnézzük a Kőlyuki-barlangot, a melegmányi mésztufa lépcsőket, és iszunk az utunk során érintett számos forrás vizéből.

Április 25-én 7. alkalommal kerül megrendezésre a Dél-Dunántúli Erdészeti Erdei Iskolák regionális nyílt napja és a hozzákapcsolódó „Velünk élő értékeink” című tanártovábbképzés. A program szervezői és házigazdái a Mecsekerdő Zrt. Mókus Suli és Kikerics Erdészeti Erdei Iskolái. A program helyszíne Hetvehely-Sásvölgyben az Erdő Háza. A pedagógus továbbképzés a bennünket körülvevő természeti és épített környezet értékeinek, kincseinek felfedezéséhez és megőrzéséhez nyújt módszertani ismereteket. A képzés előadásból és hozzákapcsolódó műhelymunkából áll, melyről 8 órás tanúsítványt ad. A programot Somogy, Tolna és Baranya megye pedagógusainak szervezzük, de szívesen látjuk a más megyéből érkező érdeklődő kollégákat is. A programról részletesebb információ a www.mecsekerdo.hu honlapon olvasható.

Május 11-én a Mecsekerdő Zrt., a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség és a Magyar Madártani Egyesület közös szervezésében a Balokány-ligetbe várjuk az érdeklődőket az „Amiről a Balokány-liget fáai mesélnek” című városi sétára. A ligetben Adorján Rita mesél majd a résztvevőknek az ott élő fákról és a hozzájuk kapcsolódó mesékről, érdekességekről.

Programjainkról folyamatosan értesítettük a Baranyai csoport tagjait.

Scheitler Adrienn

Szellőrózsák – Debrecen

Tavaly március végén az erdészet átvette az oktatóközpont működtetését, és mint erdészeti erdei iskolát működteti tovább. Mi pedig Csetreki Katalin visszaadtuk a vállalkozásunkat, és végleg nyugdíjasok lettünk. Kati már a 82. évében jár, én pedig 70 leszek idén szeptemberben. 18 évet dolgoztunk együtt, nagyon szép évek voltak! Megérdemeljük most már a pihenést. Az első gyerekek már végzett óvónők és tanárok, vannak, akik folytatják, amit elkezdtünk 1995-ben.

A Szellőrózsákról: továbbra is együtt vagyunk, és nagyon dolgoznak, hogy pótolni tudják azt, hogy hozzánk már nem jöhetnek. Már megtörtént az első nagy tavaszi találkozó: abban egyeztünk meg, hogy folytatjuk a közös munkát, s a találkozóknak minden évben más óvoda ad helyet. Most a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Óvodája a soros házigazda. Márciusban már megtartottuk nekik a hagyományos tavaszi erdőjárást. A tavaszi nagy erdőjárások között meg kell említeni a két héttel ezelőtti egész napos kirándulást, aminek a helyszíne a hajdúnánási erdő volt, amit összekötöttünk az ottani református templom és a templomtörténeti kiállítás, valamint a kertbarátok helytörténeti kiállításának a megtekintésével.

Óvodánként rajzversennyel emlékeztünk meg a Föld napjáról.

Most május elején lesz a hagyományos versmondó verseny, amit a nagycsoportosok számára hirdettünk meg, az ideje a 18. lesz. A téma mindig az erdő élővilága, csak most Weörös Sándor verseit ajánlottuk nekik. Júniusban pedig egy Herman Ottó-túrát tervezünk a Hortobágyra, de ennek az időpontja még nincs fixálva, mert meg akarjuk várni az igazi jó időt.

Többen elnyerték a Zöld Óvoda címet is, sőt van olyan ovink is, amelyik már az újbóli elnyerést pályázza.

Csapó József és Csapóné Hajni

Futó projektek

Mi történt idén a „Valós Környezeti Tanulás” (RWL) projektben?

A tavaly novemberi, nagy sikerű szlovéniai konferencia után decemberben leginkább pihentünk, majd készültünk az utolsó nagy találkozóra: február közepén Babenhausenben, egy németországi kisvárosban találkozott az egész projektcsapat: a 6 partnerország projektvezetője és a 4 munkacsoport szakértői, országonként 4-6 fő. A munkacsoportoknak ez a pár nap fontos alkalom volt, hogy személyesen véglegesíthessék a projekt dokumentumait és megbeszélhessék az utolsó szakasz teendőit. A tervek szerint az összes publikációnak június közepéig el kell készülnie, aztán a fordítások, nyomtatás és terjesztés következik. Novemberben egy újabb konferencián, az Egyesült Királyságban mutatjuk be a projekt végeredményeit.

A végeredmények munkacsoportonként alapvetően jó gyakorlat esettanulmányokat jelentenek, minden országból 2-3 esetet, valamint ajánlásokat a tanulási folyamat minőségellenőrzésével foglalkozó munkacsoporttól. A 4 munkacsoport mellett ősz óta dolgozott egy ún. Magcsoport, akik a munkacsoportok témáit, szakterületeit próbálták egy terepi tanítást segítő vagy *felforgató* modellbe sűríteni.

A kéz-modellt Széger Katalin, az egyik munkacsoport és a Magcsoport szakértője mutatta be nekünk az MKNE márciusi közgyűlésén, valamint az áprilisi Zöld OT-n is. A szekció a *Most fél kézzel tarthatod a világot! A kéz-modell, avagy terepi tanulás a fenntarthatóságért* címet viselte. Kati szavait a szekcióajánlóból idézem: „Modellünkben összhangba, tartalmi keretbe rendeztük a természettudományos ismereteket, a diákok által vezérelt tanulás módszertanát, a fenntarthatóságot szolgáló kompetenciák elsajátítását és a mindezek mögött meghúzódó, önmagunkon túl mutató értékek világát. E modell segítségével lehetőség nyílik olyan oktatási programok fejlesztésére vagy már meglévők értékelésére, melyek holisztikusan kezelik a fenntarthatóságot.

Ha fél kézzel fenntartanád a világot, ha kedved van rátekinteni saját gyakorlatodra a modellünk szemüvegén keresztül, akkor szeretettel várunk a foglalkozásunkon.”

Következő lépések: a projekt végleges részletei egy júniusi projektvezetői találkozón dőlnek el, a munkacsoportok szakértői, mint fentebb írtam, addig gőzerővel dolgoznak.

Mondok Zsuzsa

A Víz Összeköt

Az MKNE vállalta a koordinátori szerepet a „WATER CONNECTS”, azaz a „Víz Összeköt” projektben, amely a már hagyományos „BMW Tiszta Víz Verseny” nemzetközi projekt témáit viszi tovább. A projekt célja a különböző vízi ökoszisztémák tanulmányozása, kutatása, és a lehetőségek keresése az állapotuk fenntartására és javítására. (részletek itt találhatóak:

<http://www.cleanwaterregatta.com> weboldalon az ECO-SCHOOLS fül alatt)

A részt vevő országok Ausztria, Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szlovákia, Szlovénia.

Országonként kb. 30 iskola vesz részt, és az országonkénti legjobb ötökből kiválasztott győztesek utazhatnak Szlovéniába, Bledbe 2014. június 19–21-én a nemzetközi díjátadóra. Természetesen az országos győzteseknek a projektjüket angolul kell bemutatni.

Ezek később mind felkerülnek a BMW Tiszta Víz honlapjára.

Mi az utolsó pillanatban csatlakoztunk, és 11 iskola regisztrált a versenybe. A rövid időre és hazai iskolai körülményekre való tekintettel ez egy szép szám.

Arra a kérdésre keresték az iskolák diákjai tanáraikkal a választ, hogy milyen módon befolyásolja a víz az életet a környezetükben. Természetes vizeinket, a talajvíz szintjét, az ivóvizeink minőségét vizsgálták, értékes dokumentációkat készítettek az ország több pontján.

A bírálókat eredményét, a részt vevő iskolák és tanáraik nevét, a projektjeik rövid ismertetését a következő Körben megírjuk.

Kecskés András az Újbuda Gimnáziumból a Hosszúrégi patak vizsgálatát végzi

A BNAG diákjai a Duna vizéből vesznek vízmintát a Római parton

Darvas Kata

Otthon az erdőben

A projekt a lényegéhez érkezett: a terepi foglalkozások zajlanak az iskolákban, s Darvas Kata, Schenkerik Zsuzsa és Valenta Gabi látogatják a programokat, előzetesen egyeztetnek, segítenek a felkészülésben, majd a helyszíneken a foglalkozásokon. Jó programokat, felkészült pedagógusokat találnak, és örömmel vesznek részt a terepi munkákban.

A háttérben is zajlik a munka – lassan elkészül a természetességmérő online változata, Szekeres Tamás közreműködésével: termeszettesegmero.hu. Május valamelyik hétvégéjén ki is próbáljuk a gyakorlatban, teszteljük, majd a tapasztalatokat még beépítve javítunk rajta. Az mkne.hu honlapon jelezzük a próba időpontját, akinek van kedve, csatlakozzon.

Május 30-án tartjuk a projekt záróeseményét, a biodiverzitás-börzét. 14.00 és 16.30 között az iskolák bemutatják munkáikat, játszunk, értékeljük az évet, majd 17 órától az Ökoesték programjának zárásaként a biodiverzitásról és a fenntarthatóságról előadásokat hallgatunk Bakonyi Gábor, Gyulai Iván és Vásárhelyi Tamás közreműködésével, illetve beszélgetünk a témáról (ld. még az Ökoesték hírt).

Halácsy Ágnes

Elindult a vándortanösvény

Egyesületünk egyik idei nagy projektje az emlékév részeként a Herman Ottó-vándortanösvény tervezése, gyártása és vándoroltatása. A Föld napjához kapcsolódóan két helyszínen is bemutattunk előzetest az anyagból, erről szeretnék röviden beszámolni.

A Nemzeti Múzeum kertjében a IV. Tudományfesztivál keretében a Nemzeti Környezetügyi Intézet sátrában jelent meg a vagy húszféle játék és felfedezés lehetőségét megteremtő anyag. A NeKI munkatársain kívül Kunné Margit, Valenta Gabi, Hársas Éva, Németh Mária, Janotka Mónika és jómagam voltunk jelen. Az ideérkező iskolás csoportok tagjai örömmel nyúltak a fából készült kirakójátékokhoz (puzzle), a rendszerező játékhöz, próbálkoztak a vejszemoddal és brekegtek, kerepeltek (ciripeltek) ahogy belefért. A Magyar Természettudományi Múzeumban április 24-én nyílt meg a *Tudós természetábrázolók – Herman Ottótól a digitális képalkotásig* című vándorkiállítás. Ugyanitt, a Kupolacsarnokban Vidacs Júlia mutatta be a játékokat, és ő is nagy örömet lelte abban, ahogyan a gyerekek látható kíváncsisággal és nyitottsággal közeledtek a felfedezési tanulás lehetőségét kínáló játékokhoz.

Nekünk nagyon hasznos volt ez a próba, kiderült, hogy melyik játék adja el magát, és melyikhez kell felnőtt segítő. Mindkét helyen a ciripelő játék javítására tettek javaslatot, az értelmezést kell segíteni.

A következő bemutatás – már főpróba – május 6–10. között lesz, ismét a Természettudományi Múzeumban, a madarak és fák napjának ünneplése keretében, illetve Pakson, ahol Jantner Ilona tagtársunk szervezi a KOKOSZ óvodai tagozatának találkozóját, és a pénteki program része lesz Herman Ottó szobrának koszorúzása és a vándortanösvény bemutatása.

A tanösvényről bővebb anyag található az egyesület honlapján. Ingyenesen kölcsönözhető ebben az évben. Akit érdekel, a vandortanosveny@gmail.com címre írjon.

Vásárhelyi Tamás

Újbuda természeti és kulturális értékei – projekt

A Kör előző számában hírt adtunk arról, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás pályázatán elnyert pénzből – és az Újbudai Önkormányzat szellemi és anyagi támogatásával – elindítottuk ezt a projektet. A célunk az, hogy segítsük tudatosítani (elsősorban) az itt lakókban, hogy milyen értékek között élnek. Mind a 10 programot szombat délelőttre terveztük, hogy a dolgozók és a családok jelentkezését megkönnyítsük. A 10 program a következő volt (ill. részben még lesz):

Február 8.: Környezetvédelmi fejlesztések Újbudán

Hégli Imre osztályvezető szinte meglepte a hallgatóságot azzal, hogy milyen sok és sokrétű munkával segíti már évek óta az önkormányzat a kerület „zöldülését”.

Február 22.: Újbuda értékei a Gárdonyi tértől a Feneketlen-tóig

Juhász Nagy Ágnes elkápráztatta a megjelenteket az útba eső terek, szobrok, éttermek, galériák, épületek, iskolák, parkok kultúrtörténeti érdekességeivel.

Március 8.: Fürdők, gyógyvizek Újbudán

Albert Judit – a Gellért fürdő szakembereivel karöltve – elérte, hogy rácsodálkozzunk a fürdő szépségétől (és geológiájától) a gyógyvizek ízleléséig sok mindenre.

Március 22.: Egyetem és környéke Újbudán

Dunayné Limbek Andrea – a BME oktatóit bevonva – megszervezte a BME történetének, szép épületeinek és a környezetbarát Odoo-háznak a megismerését.

Április 12.: Civil szervezetek a kerületben

Báty-Földesi Dóra – a HUMUSZ-t is „mozgósítva” – lehetőséget biztosított arra, hogy kerületi civilek (nem csak „a zöldek”) bemutassák tevékenységüket, eredményeiket.

Április 26.: Gellért-hegy

Reitli Cili sok-sok természetérzékenyítő és természetmegismerő játékkal színesítve mutatta be az érdeklődőknek a hegy természeti, történeti és kulturális érdekességeit.

Május 17.: Budai Arborétum

Victor András szervezi a programot a Corvinus Egyetem oktatóinak bevonásával.

Május 31.: Sas-hegy

Victor András szervezi a programot a DINPI környezetpedagógusainak bevonásával.

Június 14.: Keserűvíz-telepek és a Kőérberki szikes rét

Dr. Berezvai Zoltán szervezi a programot.

Június 21.: Kamaraerdő

Dr. Berezvai Zoltán szervezi a programot.

Részben a tájékozódás, részben egyes helyszínek technikai és szervezési korlátai miatt előzetes regisztrációhoz kötöttük a jelentkezést. Honlapunkon is, személyesen az irodánkban is volt lehetőség a regisztrációra. (A még hátralévő programokra már nem lehet jelentkezni, mindegyik betelt!)

Az érdeklődés eddig átlagosan igen nagy volt. Némelyik program (pl. a fürdőkről szóló program és a Sas-hegy) esetében szinte „tülekedés” volt a férőhelyekért. A várakozásainkat felülmúló érdeklődéstől föllelkesülve azt tervezzük, hogy – természetesen továbbra is a kerületi önkormányzattal együttműködve – jövőre megkeressük a lehetőséget a sorozat újbóli indítására. A mostani tapasztalatok alapján már tudjuk, hogy miben és mennyiben kell módosítani a programokon.

Victor András

„Mérj, vizsgáld meg, kísérletezz!”

Az MKNE részt vesz az Eötvös Loránd Tudományegyetem *Mérj, vizsgáld meg, kísérletezz! – Természettudományok, környezeti vizsgálatok komplex és interaktív módon az ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskolában* című projektjében mint „fenntarthatósági szakértő”.

Az Egyesület feladata a projektben: A projekt keretében megvalósuló rendezvények, továbbképzések, programok véleményezése fenntarthatósági szempontból. Az elkészülő szakmai anyagok, oktatócsomag tartalmának áttekintése fenntarthatósági és környezettudatosságra nevelési szempontból. A projekt keretében készült szakmai anyagok és oktatócsomag tartalmi áttekintése, véleményezése fenntarthatósági és környezettudatosságra nevelési szempontok szerint. Az ökonap szervezésében való közreműködés. A programban részt vevő iskolákkal elemző beszélgetés az ökoiskolalétről, az ökoiskolává válásról.

Előrehaladás: az órák látogatása megkezdődött, a projekt kisebb csúszással, de az ütemtervnek megfelelően halad.

Tóth György

Budafok Belváros diákszemmel – SzÉpítészek Közösségi tervezéssel Budafok-Tétény belvárosának megújulásáért

Egy különös találkozás és a következménye

Környezeti nevelés! – Épített környezeti nevelés! – Aktív állampolgárság!

MKNE

KultúrAktív

Promontorium Polgári Casino

Három civil szervezet együttműködése egy izgalmas projektben, a XXII. kerületben, egy házigazda zöld diákszervezettel.

A projekt címe: **Budafok Belváros diákszemmel – SzÉpítészek Közösségi tervezéssel Budafok-Tétény belvárosának megújulásáért.**

A megélt sikeres munkafolyamat és a nagyon pozitív végeredmény miatt javasolni tudom, hogy hasonló projekteket hozzatok létre a környezetetekben.

A honlapunkon megtalálhatjátok a projekt dokumentumait.

Döbrönte Katalin alábbi írásában pedig a projektről részletesen tájékozódhattok:

Budafok Belváros diákszemmel – SzÉpítészek Közösségi tervezéssel Budafok-Tétény belvárosának megújulásáért

A programot lezáró, civil közösségek és döntéshozók jelenlétében lezajlott nyilvános fórumon részt vevő diákok és pedagógusok mutatták be munkáikat **2014. április 24-én** a budafoki Budai Nagy Antal Gimnázium dísztermében.

A fórumon megjelent az egyik alpolgármestere a kerületnek, Karasai Ferenc, és Németh Zoltán parlamenti képviselő.

SzÉpítészek – Budafok belvárosa diákszemmel címmel egy három hónapos programsorozat valósult meg négy XXII. kerületi iskola részvételével. A programgazda Promontorium Polgári Casino együttműködve a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel (MKNE) és a KultúrAktív Egyesülettel, közösségi tervezésre ösztönözte a 10–18 éves korosztályt. A záróesemény házigazdája a BNAG Zöld Diákönkormányzata, a ZöldÖK.

Budapest XXII. kerülete, a főváros déli kapuja Budafok-Tétény, számos építészeti, kulturális értékkel rendelkezik. Egy kis ékszer a fővárosban, sváb hagyományait, kisvárosias arculatát őrzi. Az itt születettek itt maradnak, és mellettük sokan költöznek ide, mert emberléptékű, emberarcú város, és mégis a főváros része. Belvárosa ugyanakkor rendkívül leromlott állapotban van, városközponti funkcióit már nem tudja elfogadhatóan betölteni, és az elmúlt 20 év sem tudott ebben érdemi változást hozni. Nincsen a belvárosi teret átfogó koncepció, valójában hogyan is tudna élővé válni a belváros.

A két együttműködő egyesület szakemberei, **Darvas Kata** pedagógus az MKNE, és **Szolga Zsófi, Zöldi Anna, Gyárfás Eszter és Tóth Nikoletta** a KultúrAktív Egyesület részéről épített környezeti nevelési foglalkozásokat tartottak a Kossuth, Hermann, Gábor általános iskolákban és a Budai gimnáziumban. Fontos, hogy a belvárosról szóló közösségi gondolkodásba az ifjúsági korosztályt is bevonjuk, hiszen a fiatalok és a családok számára is fontos szempont, hogy a város használata során a korosztályi igényeknek megfelelő funkciókat találjanak. A részvételi tervezési folyamatot, ha már diákkorban megtanulják a gyerekek, ezzel egy szemléletet is elsajátítanak, és környezetüket, városukat egy sokkal tudatosabb, felelősebb szemlélettel közelítik meg. Mik azok az igények, elvárások, melyeket a 10–18 éves korosztály támaszthat egy várossal szemben? Erre a kérdésre keresték a pedagógus és építész kollégák a választ. Ennek érdekében a város értő szemmel való bejárását követően elkészítették saját öröm-bánat térképüket, és maketteket készítettek arról, hogy milyen városban is szeretnének élni.

A diákprogram egy tágabb keretbe illeszkedik, mely során a Promontorium Polgári Casino tagjai és szakértői közösségi tervezési folyamat keretében alakítanak ki a város jövőjére vonatkozó civil-szakmai koncepciót. Választ keresnek arra, hogy a leromlott vagy alulhasznosított zöldfelületek, teresedések hogyan tehetőek élő belvárosi szövevé, hogy a hagyományok és a jelenkori életmód milyen elvárásokat támaszt a forgalomszervezéssel és forgalomcsillapítással kapcsolatosan, hogyan lehet a belvárosi funkciókat optimálisan szervezni annak érdekében, hogy a városközpont egy kisvárosias, de a lakói által használt és szeretett, az itt élők igényeit kiszolgáló közeggé válhasson.

Makettek, Budafok Belváros diákszemmel

A diákok makettjei fontos üzeneteket közvetítenek a városról mindazoknak, akik döntési jogkörrel rendelkeznek a város jövőjét illetően. A gyerekek megtalálták azokat a belvárosi közegeket, tereket, amelyeken változtatni kell, mert esztétikailag és funkcionálisan sem fogadhatóak el. A köztereken, parkokban minél több növényzetet, minél kevesebb térkövet képzelnek el, hiány mutatkozik a kellemes, fásított, vizes felülettel kiegészített parkokból, olyan helyekből, ahol a fiatalok összegyűlhetnek és szabadidejüket együtt tölthetik. Sportolási lehetőség, köztéri pályák, sportalkalmatosságok széles kínálatát tették élénk makettjeik révén.

Döbrönte Katalin
programgazda
Promontorium
Polgári Casino

Darvas Katalin
ötletgazda
MKNE

ZöldDÖK-hálózatépítés – tábor

Íme a ZöldDÖK története logókban!

Mi is történt?

A ZöldDÖK a Budai Nagy Antal Gimnáziumban 2004-ben alakult.

2009-ben elkezdtek reklámozni magunkat, és ZöldDÖK alakult a Trefortban is.

2011-ben WWF-es támogatással meghívtuk öt gimnázium két-két tanulóját, akik nagyon lelkesek voltak, de az iskolájukban nem találtak patronáló tanárt. Azért pár diák velünk maradt, és értékes tagjai lettek az egyesületnek és a hálózatépítésnek.

Közben több helyen alakult ZöldDÖK a reklámozás és Erika lelkes támogatásának köszönhetően.

2013-ban, okulva a törtétekből, úgy hívtunk meg iskolákat, hogy két diák legalább egy tanárával vehetett részt a projektben. Ehhez nyertünk támogatást a Norvég Civil Alapnál két táborra és egy tanártovábbképzésre.

A projektünk címe hosszú, de tükrözi a tevékenységünk lényegét:

ZöldDÖK-hálózat – Fiatalok a természetért, a környezetvédelemért és a fenntarthatóságért „zöld” demokráciával

Az MKNE projektje, a ZöldDÖK-hálózat építése utolsó fázisa a Norvég Civil Alap támogatásával most április 30-án zárul. De maga a hálózat építése csak most indul igazán.

Mint azt már megírtuk, az érdeklődés nagyobb volt, mint reméltük, ami igazolja a hálózat létjogosultságát. A blogunkon megtalálhatóak a csatlakozott iskolák, amelyek közül 15-nek a diákjai a táborainkban is részt vettek. (www.zoldokhalozat.wordpress.com) Most tavasszal Királyréten voltunk.

A táborunk legnagyobb kihívása a diákok életkora volt. A legfiatalabb diákok 12, a legidősebbek 20-21 évesek voltak, és persze a kettő között az összes

korosztály. Csoportokban dolgoztak, és nagyon jól kiegészítették egymást. A táborról Wincsi írásában találtok részleteket.

Eddigi eredményeink:

A diákok nagyon lelkesek, és igyekeznek az iskoláikban megvalósítani a zöld diákönkormányzatokat.

A hálózatnak köszönhetően már több együttműködés valósult meg ebben a félévben, és ezt próbáljuk erősíteni a jövőben. Több 18 év feletti diák belépett az egyesületbe.

További iskolák csatlakozását várjuk. Sajnos, egyelőre anyagi támogatásra nem számíthatunk, de továbbra is próbálunk forrást teremteni a személyes találkozásra.

Feladataink:

- A hálózat további építése, újabb iskolák bevonása.
- A csatlakozott iskolák a saját régiójukban vonjanak be újabb iskolákat, találjanak közös célokat, projekteket.
- A kapcsolattartás erősítése – formális felület a blog, informális a Facebook és a levlisták segítségével.
- Közös téma a hálózat számára: pl. természetességmérés – „citizen science”.
- Közös akciók: mindenki a maga helyén ugyanabban az időben, ugyanazt az eseményt szervezze.
- A fiatalok, azaz a gimnáziumi padból kiöregedett zöldökösök bevonása a hálózatépítésbe.

Remélem sikerül megvalósítani!

Darvas Kata

Régi helyszín, új arcokkal

Április 11. és 13. között Királyréten táboroztattuk a hozzánk csatlakozókat, és régi vendégként fogadott minket Takáts Margit, a Duna-Ipoly Nemzeti Park oktatóházában. Változatos korú gyereksereggel vágunk így neki a hétvégének, tudva, hogy a társaság felével ezelőtt még nem is találkoztunk. A legfiatalabbak, 12 évesek az ajkaiak voltak, míg a szervezőkhöz korban legközelebb állók, Terhes Henrietta és Sándor Adrien most végzősök a Bársony István Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégiumban. Ők ketten patronáló tanárunkkal, Csernus Mariannal együtt be is léptek az MKNE-be, és már a bemutatkozásukkor kiderült, hogy sokat tanulhatunk majd tőlük, hiszen „otthon vannak a természetben”. A lebonyolításban komoly szakmai erőforrásokat mozgattunk meg, így tanárként jelen volt Németh Mária (Budapest, Petőfi) Kurucz Kriszta (BNAG), Darvas Kata (ex-BNAG) és Liska Gabriella (Ajka, Fekete István Általános Iskola), illetve Kelen Gábor és négy egykori budais is.

A szállás elfoglalása után megkezdtük az ismerkedést. Több jól bevált játékkal indítottunk, és láttuk, ahogy percről percre oldódnak a résztvevők. Miután megmutatták egymásnak az iskolájukat egy rövid előadás keretében, és megismerkedtek a budais ZÖLDÖK-vel, el is repült a délután, és este már a kötetlenebb ismerkedésé lehetett a főszerep. Másnap már a saját, helyi zöldök-üket tervezték, majd megismerkedtünk a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal, és cselekedve tanultunk az újonnan átadott látogatóközpontban. A padlóra matricázott Börzsönyön lépkedve és az állatok prémjének/szörzetének végigtapogatása után (ha van kiállítás, ami előremutat és európai, akkor ez az volt) a közeli tóhoz mentünk, hogy természetességmérővel és nagyítós üvegekkel fedezzük fel a tó élővilágát, illetve a közeli erdőt. Délután csapatépítő játékokat játszottunk, és kiemeltük, hogy a bemutatott játékokat otthon ők is bátran használhatják. Itt a feladatok során a következő üzenetünk volt: az egymásra való odafigyelés és a csapatmunka elengedhetetlenül fontos egy

szervezet és az életünk irányítása közben. Az előbbi egyébként természetes módon is működött már ott, a tábor alatt is. Hiába jöttek több száz kilométerről egymástól, mégis már az első nap estéjén figyeltek egymásra, és azt sem hagyták magára, aki egyedül jött a saját településéről, mert társa megbetegedett. Szombat este már a vegyes csapatok hirtelen életre keltett vicces előadásait néztük és értékeltük, mert szokás ilyenkor, hogy kisebb feladatokat kell megoldaniuk, ezzel is segítve az ismerkedést, a kapcsolatok megerősödését. Vasárnap a hálózati jövő tervezése volt soron, illetve a budaisok külön vonultak, hogy megbeszéljék ügyes-bajos dolgaikat, majd a zárás és értékelés következett. Az őszi alkalmunkhoz képest most több szabadidőt hagytunk, ami segítette, hogy a fiatalok jobban megismerjék egymást és a Börzsöny Királyrét környéki részét. Nagy öröm, hogy az ilyen alkalmakon elrugaszkodhatunk az „osztálykirándulás hangulatától” és valami teljesen mást tudunk adni a résztvevőknek. Tartalmas együttlét volt, remélem, hogy folytathatjuk.

Wintsche-Mikesch Viktor

Héliumbot – csak együtt megy

Pók – csak együtt megy

Az ifik

A tanárok

Versek, szépségek

Osvát Erzsébet: Májusnyitó

Tavasza van,
május van újra!
A faszor gyertyáit gyújtja.
Lobognak
száz picit lánggal,
hófehér csipkés virággal.
Fénylenek
tündéri fényel,
fényük a felhőkig ér fel.
A rigók
hangversenyt adnak,
kítáru
ezernyi ablak.
A friss szél zászlókat
lenget.
Gyöngyvirág csengői
csengnek.

Péter Erika: Pitypang

Sárga virág vagyok
a zöldellő réten.
Új tavaszkoszorú
fejed tetejében.
Később leszek
szöszkorona,
ejtőernyő, tollbóbíta.
A szél szárnyán szállok
könnyedén, szabadon.
Végül megpihenek
okos kobakodon.

Fodor József: Tavasz dal

A tiszta rétben kis bogár,
a szárnya arany és sugár,
ahogy megy, látni száz
színét,
amerre jár.

S ha felszáll, hallasz
züm-zenét,
mint picit szárnyát bontja
szét;
arany-öröm, arany-
bogár,
mert jön a nyár.

Gazdag Erzsébet: Fecskenóta

Zeng a fészék
reggel óta,
felcsendült a
fecskenóta:
– Csit-csivít,
csit-csivít!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Megvan még a
régi ház,
bár megkopott
rajt a máz.
Nosza, rajta!
Fecske módra
kimeszelik,
nótaszóra:
– Csit-csivít,
csit-csivít!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Programajánló

Evezzünk újra együtt!

Hagyományos egyesületi kenutúra a Soroksári Dunán.

Találkozás: július 6-án, reggel 8 órakor a Boráros téri buszmegállóban (vagy
kint a vízitelepen fél 9-kor).

Czabán Dani és Dávid vár mindenkit, aki már szeret evezni, és azokat is, akik
csak most ismerkednek a kenukkal.

Jelentkezni június 29-ig lehet, a david.czaban@gmail.com e-mail címen.

Gyertek minél többen!

Közérdekű

Iroda

A Rogers Akadémiával közösen a közelmúltban átalakításra került az iroda előtt
található kerthelyiség. Virágok, új raklap fabútorok kerültek kihelyezésre.
Mindenkint szeretettel várunk az új, megújult kertünkbe és a régi irodánkba!

A nyitva tartás a szokott időben, kérünk mindenkit, hogy látogatás előtt a
honlapon és/vagy telefonon tájékozódjon!

Tóth György

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke Szerkesztő: Hársas Éva Tördelés: Szekeres Tamás Postacím: 1519 Bp., Pf. 392. Honlap: www.mkne.hu
----

Iroda: 1113 Bp., Zsombolyai u. 6. Tel: 321-4796 e-mail: mkne@mkne.hu Fogadóórak: (előzetes egyeztetés alapján)
